

Rzemieślnicy i rzemiosła w królewskim Przemyślu (zawodowe słownictwo i frazeologia) XVI-XVIII wiek

Halina Wiśniewska, Rzemieślnicy i rzemiosła w królewskim Przemyślu (zawodowe słownictwo i frazeologia) XVI-XVIII wiek, Przemyśl 2015, oprawa miękka, ss. 156; ISBN 978-61329-16-9

Cena 15,00 zł

Opracowanie to wynik badań prowadzonych przez Autorkę opracowania przez czterdzieści lat. Ich początek stanowiła praca doktorska pt. „Polszczyzna przemyska XVII-XVIII w.”, artykuły ukazujące się w „Roczniku Przemyskim” oraz w innych wydawnictwach. Autorka pracy, prof. dr hab. Halina Wiśniewska - od 1972 r. pracownik naukowy w Instytucji Filologii Polskiej UMCS w Lublinie specjalizuje się m.in. w badaniach nad polszczyzną dawnych wieków. Książkę stanowią 3 rozdziały. W pierwszym z nich zostały przedstawione zagadnienia ogólne, dotyczące wszystkich cechów: organizację cechów, rozumienie pojęcia „roboty”, porządek cechowy i nieuczciwość mistrzów, kary cechowe oraz opłaty i rachowanie.

W rozdz. II opisano dziewięć cechów (często połączonych): cyrulików, piekarzy, browarników, krawców i szewców, murarzy i bednarzy, kowali i złotników, rymarzy oraz płatnerzy. Szczególną uwagę poświęcono zagadnieniom takim jak: nazwy rzemiosł, sztuki mistrzowskie, nazwy narzędzi i roboty oraz bogactwo rzemieślników i ich rodzin (informacje zawarte w testamentach sporządzanych przez rzemieślników).

W rozdz. III przedstawiono słownictwo i frazeologię zawodową, na ogół pomijaną w ówczesnych słownikach, koncentrując uwagę (tylko rzeczowniki i przymiotniki) na nazwach zawodów, narzędzi, wytworów rękodzieła. Część ta zawiera tematyczne słowniki leksyki rzemieślników w podziale na rzeczowniki oraz przymiotniki (około półtora tysiąca haseł). W słowniku nie brakuje wyrazów zapożyczonych, tj. germanizmów (metale), orientalizmów (ubranie, broń) oraz latynizmów (terminy urzędowe). Wiele z tych wyrazów należy do zapomnianych. Całość opiera się na rozległej bibliografii dawnej oraz badań lingwistów i literatów z najnowszymi włącznie.